

Stosownie do treści art. 28 Konstytucji RP, *Brawami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony* (ust. 2), *Godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ochronie prawnej* (ust. 4), zaś *Szczegóły dotyczące godła, barw i hymnu określa ustawa* (ust. 5). Normatywny obowiązek podnoszenia flagi państwowej Rzeczypospolitej Polskiej na budynkach lub przed budynkami stanowiącymi siedziby urzędowe albo miejsce obrad organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w czasie ich sesji ustanawia art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (tekst jednolity Dz. U. 2024, poz. 155). Z kolei art. 15 wskazanej powyżej ustawy stanowi, że *Godło i barwy Rzeczypospolitej Polskiej są umieszczane, a hymn Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany lub odtwarzany w sposób zapewniający im należną cześć i szacunek*. Publiczne znieważanie, niszczenie, uszkadzanie lub usuwanie flagi jest przestępstwem, które z mocy art. 137 § 1 Kodeksu karnego, które podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Tej samej karze, pod warunkiem wzajemności państwa obcego, podlega znieważanie, niszczenie, uszkodzenie lub usuwanie m.in. flagi państwa obcego wystawionej publicznie na zarządzenie polskiego organu władzy (art. 137 § 2 w związku z art. 138 § 1 Kodeksu karnego).

Jedną z podstawowych zasad konstytucyjnych jest działanie organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji). Przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o godle, barwach i hymnie RP (...), jak również żadnych innych ustaw, nie dają upoważnienia ustawowego do ustanowienia w drodze aktu prawa miejscowego przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwały określającej zasady eksponowania flagi polskiej oraz flag państw obcych w budynkach będących siedzibą organów tych jednostek. Podjęcie takiej uchwały bez podstawy prawnej stanowiłoby rażące naruszenie prawa. Dla przykładu przywołać można rozstrzygnięcia nadzorcze wojewodów stwierdzające nieważność uchwał podejmowanych przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego w sprawach, w których brak było wyraźnego ustawowego upoważnienia, w zakresie regulacji odnoszących się do zagadnień określonych w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 roku (por. rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2010 roku, KN.PI.2.0911-241/10; Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego 2010, Nr 224, poz. 4144; rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Podlaskiego z dnia 4 września 2020 roku, NK-II.4131.97.2020.AR; Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego 2020, poz. 3901).

Postępowanie administracyjne nie jest właściwym trybem postępowania do oceny, czy praktyka eksponowania flagi obcego państwa przed flagą narodową miałyby być oznaką nieposzanowania symbolu RP podlegającego ochronie prawnej, naruszeniem ogólnie (bliżej niesprecyzowanych zasad) oraz osobistą obrazą podpisanych pod petycją osób. Właściwym do oceny tego zagadnienia są organy ścigania, bądź w następstwie stosownych decyzji organów ścigania, sądy powszechne. W tym miejscu wskazać jednak należy, że Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 29 października 2008 roku (II AKz 777/08) wskazał, że *Znieważenie oznacza takie zachowanie, które według zdeterminowanych kulturowo i powszechnie przyjętych ocen społecznych stanowi wyraz pogardy, ośmieszenia czy uwłaczania wskazanej w art. 137 § 1 k.k. symbolice państwowej, dyskredytującej w zamierzeniu sprawy określone wartości związane z trwałością Państwa, jako pewnej organizacji*. Przykładowo do takich zachowań zaliczyć należy sztywnienie, podeptanie, oplucie flagi państwowej. Wskazane w petycji zachowania nie sposób zakwalifikować pod którekolwiek z przykładowo wskazanych zachowań.

Reasumując, rekomendowanym postępowaniem w sprawie petycji dotyczącej podjęcia uchwały określającej zasady eksponowania flagi narodowej i flag innych państw jest podjęcie uchwały o

uznaniu petycji za niezasadną z uwagi na brak podstaw prawnych (upoważnienia ustawowego) do podjęcia uchwały w tej materii przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. W odniesieniu do żądania wszczęcia postępowania administracyjnego, rekomendowanym postępowaniem jest odmowa wszczęcia takiego postępowania w drodze postanowienia wydanego na podstawie art. 61a § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, przy jednoczesnym rozważeniu przekazania tego pisma do Prokuratury Rejonowej w Chojnicach na podstawie art. 65 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.